

(א) [לקמן יג:]; (ב) לקמן נד:;
קדשין ט:; כתיבת ב:;
(ג) [קדשין סח. ע"ז מו:];
(ד) ויקרא י"ח, (ה) [לקמן
נד:]; (ו) [לעיל ג:];
(ז) ויקרא י"ח, (ח) [שם];
(ט) [ש"ך לע"ז]; (י) רש"י
מ"ו.

תורה אור השלם

1. ואשה אל אחותה לא
תקח לצרר לגלות
ערוהה עליה בחייה.
ויקרא י"ח י"ח
2. כי כל אשר יעשה
מכל התועבות האלה
ונברתו הנפשות הקשות
משקרב עמם:
ויקרא י"ח כט
3. כי ישבו אחים יחדיו
ומת אחד מהם וכן אין
לו לא תהיה אשת המת
החריצה לאיש אחר
ובא עליה ולקחה לו
לאשה ויקמה:
דברים כ"ה ה'

גליון הש"ם

תוס' ד"ה רבא אמר רב
וי"ל דרבא לית ליה
דעולא. ע"ן טורי אין
מגילה ד' ג ע"ג ד"ה
מולחמות:

הגהות הב"ח

(א) גמ' רבא אמר ערוה
גופה לא כריכא: (ב) שם
והא קתני אין לי אלא
האל: (ג) תוס' ד"ה תרי
וכי נפק שני דהולצת
דאילנות מעשה: (ד) ד"ה
רבא וכי איצטרך לנשא
מת: (ה) ד"ה כי וכו'
דתיי טע' רבא למימר:
(ו) ד"ה ואלו וכו' דכריתות
לא איצטרך:

מוסף רש"י

מכל התועבות האלה.
בכפרת ערוה כתיב
(קדושין סו:).

חמש עשרה נשים פרק ראשון יבמות

תינה היכא דנשא המת. את אשה זו תחילה ונעשית אשת האח על זה:
ואח"כ נשא חי. את אחותה וניתוספת איסור אחות אשה על יבמתו
וכשמת אחיו בלא בנים ואישתראי איסור אשת אח המוקדם אישתראי
נמי אחות אשה המאוחר כדעולא דאמר הוילי והותר לזרעמו שהיא
ראשונה והותר לקרו שהיא אחרון:

אלא נשא החי. אשתו תחילה ועמדה
עליו באיסור אחות אשה ואח"כ נשאה
אחיו המת וניתוסף איסור אשת אח
איסור אחות אשה קדים ואף על גב
דהותר איסור אחרון עומד ראשון
במקומו: ואפי' נשא מס נמי. כרישא
דקדים ליה איסור אשת אח לא דמיא
לדעולא דהתם הרואה קרי בשמיני
שלו כבר היה מותר מאיסור הראשון
קודם לאיית הקרי משתאיר המזרח
והכל נמי תינה היכא דנשא מת ומת
תחילה והותר איסור אשת אח ואח"כ
נשא חי את אחותה: אלא נשא מס ולא
מת. עד שנשא חי את אחותה הא לא
איתחזאי כלל ומי לא מודה עולא
בכהאי גוונא שאם ראה קרי בליל יום
שמיני שאין מכניס ידיו מחר לזבנות
משום קרי דמעכב עליה הוילי ולא
ילא מזרעמו לשעה הראויה להבאת
קרבנותיו דקודם שהותר מזרעמו בלא
עליו קרי: הכי גרסינן כי איצטרך
עליה לנשא מס ומת ואח"כ נשא חי:
ואיצעיס אימא. איצטרך עליה: דאי
לא כתיבה הוה אמנינא מימי ייבוס
אחות אשה להמיר דמיא קישא דר'
יונה דאמר רבני יונה כי כל
אשר יעשה מכל התועבות האלה
הוקשו כל העניות זו לזו ולענין
העראה קנסיב ליה ר' יונה דבבא
על יבמתו: הכי נמי ה"א הוקשו
כולן לנשא אח ואע"ג דהכא חד
איסורא והכא תרי איסורי אין משיבין
על ההיקש להכי איצטרך עליה:
מכדי כל העניות. דמתני': איכא
לאקושינאו לנשא את. להמיר ייבוס:
ואיכא לאקושינאו לנחום אשה. דאסידי
לייבוס דפרט בה קרא עליה: מאי
חויס דאקשם לכו לנחום אשה. דקתני
בירש פרקין) מה אחות אשה מיוחדת
כו': משום לריכא. משום דבעי למימני
כרתה מנין: ולקחה לו לאשה ויבמה
המ"ל ולקח אשה וייבוס וכתיב ולקחה
משמע מיעוט זו ולא אחרת: וחד
למישרי כרת ערוה שלא במקום מלוה.
מכריזא דקרא ימירא דויבמה דרשינן
הכי במקום ויבמה הוה דאמינא לך
מיעוטא ולקחה דמיעוט כרה אבל שלא
במקום יבוס כגון כרת בתו מנכרי
שריא: מתני' נמי דיקא. כרבא
דערוה פשיטא לן: כרה נמי לא
פיבעי. עליה קרא לדרשא דאין
עשה דוחה לא מעשה שיש בה
כרת דכתיב לזרור' דמשמע לא
אחות אשה ולא כרתה וכתיב
כרת בסוף העריות: (ג) למישרי כרה
שלא במקום מלוה. דאי לא כתיב

עליה הוה ילפינן מלזרור דכרת אחות
אשה אסורה בכל מקום: פטורות
מא' בשום מקום אבל איסור ערוה
דכבר נשנו כל העניות
בפרק קמא דכריתות (דף ג.) (ו) שלא
איצטרך כאן להשמיעו דאסורה במקום
מלוה דפשיטא דאין עשה דוחה לית
שיש בו כרת:

כי לא מודה עולא כהא שאם ראה קרי בליל שמיני שאין מכניס
ידיו לזבנות. ק"ק דמנא ליה דמודה עולא כהא וגם בפרק כל
הפסולים (נבחים לב: ושם) דמהדר עולא למאן דפריך ליה מהך כרייתא
ומטוין דמזרוע הוילי והותר לזרעמו כו' דמשמע ומטוין ממשא
שאתה בלא להכניד עליו אביא ראייתי
משם ומה ראייה יש לו מן הכרייתא
וגראה לרבינו יתחק דדייק עולא מדנקט
וראה קרי זו ביום משמע זו ביום
אבל בלילה לא שמע מינה דטעמא
משום דהותר לזרעמו והותר נמי לקרו
ולהכי פשיטא ליה הכא דמודי עולא
כרה קרי בליל ח':

תינה היכא דנשא מת ואחר כך נשא חי
דמגו דאישתרי איסור אשת אח אישתרי
נמי איסור אחות אשה אלא נשא חי ואח"כ
נשא מת איסור אחות אשה קדים ואפי'
נשא מת נמי תינה היכא דנשא מת ומת
ואח"כ נשא חי דחויא ליה דביני ביני אלא
נשא מת ולא מת ואחר כך נשא חי לא
איחויא ליה כלל מי לא מודי עולא שאם
ראה קרי בליל שמיני שאין מכניס ידיו
לזבנות שלא יצא בשעה שהיא ראויה
להביא בה קרבן אלא כי איצטרך יעליה
היכא (ג) דנשא מת ומת ואח"כ נשא חי ואי
בעית אימא אתיא בהיקישיא מדרבי יונה
דאמר רבי יונה ואיתימא רב הונא בריה
דרב יהושע אמר קרא (ב) כי כל אשר יעשה
מכל התועבות האלה ונכרתו (ג) הוקשו כל
העריות כולן לאשת אח מה אשת אח שריא
אף כל עריות נמי שריין כתב רחמנא יעליה
אמר ליה רב אחא מדפתי לרבינא מכדי
כל עריות איכא לאקושינאו לאשת אח
ואיכא לאקושינאו לאחות אשה מאי חזית
דאקשת לאחות אשה אקשינאו לאשת אח
איבעית אימא (ד) לקולא והומרא לחומרא
מקשינן איבעית אימא הכא תרי איסורי
והכא תרי איסורי ותרי מתרי ילפינן אבל
הכא חדא איסורא ותרי מחודא לא ילפינן
רבא אמר ערוה (ה) לא צריכא קרא דאין
עשה דוחה לא תעשה שיש בו כרת כי
איצטרך קרא למיסר צרה וערוה לא צריכא
קרא והא (ו) תניא אין לי אלא היא משום
צרתה והא קתני אין לי אלא הן משום צרותיהן
ת"ש רבי אומר (ז) ולקח ולקחה (ז) ויבמה
לאסור צרות ועריות אימא לאסור צרות של
עריות והא תרי קראי קנסיב ליה מאי לאו
חד לערוה וחד לצרה לא אידי ואידי לצרה
חד למיסר צרה במקום מצוה וחד למישרי
צרה שלא במקום מצוה מאי טעמא ויבם
ויבמה במקום ייבוס הוה דאסירא צרה
שלא במקום ייבוס שריא צרה אמר רב
אשי מתני' נמי דיקא דקתני חמש עשרה
נשים פוטרות צרותיהן ואילו פטורות
ופטרות לא קתני שמע מינה ומאי שנא
ערוה דלא צריכא קרא דאין עשה דוחה
לא תעשה שיש בו כרת צרה נמי לא תיבעי
קרא משום דאין עשה דוחה לא תעשה
שיש בו כרת א"ל רב אחא בר ביבי
מר לרבינא ה"ק משמיה דרבא צרה נמי
לא איצטרך קרא כי איצטרך קרא
למישרי

פטורות דהוהך להשמיעו
בשום מקום אבל איסור ערוה
דכבר נשנו כל העניות
בפרק קמא דכריתות (דף ג.) (ו) שלא
איצטרך כאן להשמיעו דאסורה במקום
מלוה דפשיטא דאין עשה דוחה לית
שיש בו כרת:

ח. תוספות ישנים

בי אצטרך קרא לנשא
מת ומת ואח"כ נשא חי.
ואיית היכי (מקרי) [נשא]
אחות וזקומו י"ל שזינה
אלא מדנקטן אבל קשה
היכא משכחת לה דפטורת
כרתה הלא כיון דלא נעשית
אחות אשתו עד שמת אחיו
אי"כ לא היתה מעולם
כרת ערוה שהרי כשנשא
חי לא היתה כרת ערוה
ליבס שעדיין לא נשא אחות
אשתו. וי"ל דהיי"ל דאערוה
לכד קיימין כהא דנפקא
לן מקרא דעליה ומקרא
דלזרור אם אשה רואה
למנא כרה עמה משכחת
לה כשנא חי ואח"כ מת
אחיו עשה שור אחות
אשתו: הוהיבס כל העניות
לאשת אח. ומעתה אין
להקשות (הכל) (התם) מד
איסורא (התם) (הכל) מרי
איסורי דאין משיבין על
ההיקש: ה"ש ר' אומר
ולקח ולקחה. וזהו נמי דר'
לית ליה עליה מימי סברא
הוה דמי היכי דאצטרך
קרא לרדייה כמו כן לדין
וחי לדין לא כריכא קרא
דעליה לרדייה נמי אלא
ליבעי קרא דולקחה: צרה
נמי לא צריכא קרא. ואי"ת
אי"כ דהכא קושא לדוכתיה
ת"ש ר' אומר ולקח ולקחה
ויבם ויבמה כיון דלא
אצטרך קרא לא לזרה
ולא לערוה. וי"ל דנשא
לאסור כרות כל עריות
דוקא במקום יבוס אבל
שלא במקום יבוס כריתות
מומרות וכן לעיל (ג):
כריתות מנין וי"ל כריתות
דוקא במקום יבוס אבל
שלא במקום יבוס כריתות
מומרות מנין וי"ל וקשה ה'
ויחזיל כיון דזרה לא
כריכא תקיף לכי למה לי
מרי קרא ולקחה ויבמה.
וגראה לרש"י דחד אתי
למיסר כרה במקום מלוה
וחד למשרי שלא במקום
מלוה דדוקא לבעי דמפקי
מלזרור כרות ומכרי
וגמרו אי"כ לא כריכא
קרא לזרה אבל ר' דמפקי
לזרור כו' שמעון ולא כתיב
בה כרת כהדיא אצטרך
שפיר קרא למישרי במקום
מלוה ואע"ג דרשמי
במקום (לקמן ע"ג) (ג)
דנפקי לר' עוגס מלזרור
היינו כאשר נכתב ולקחה
דמויה שמעון אזהרה
בזרות דאמרינן במקום כל
היכא דאיכא מרין לקוחין
וכו' ואו מדמנין כרות
להדיד כרת ערוה לזרה
בזרה אבל אי לא כתיב
ולקחה לא שמעון איסור
בזרת ערוה במקום מלוה.
כ"ג לרש"י:

במקום מלוה אשת עליה:
ואי"ל פטורות ופטורות לא קתני.
אע"ג דמסקינן דלאסור
כרתה נמי לא כריך קרא מ"מ תנא
איסור כרה שעדיין לא השמיענו
בפרק קמא דכריתות (דף ג.) (ו) שלא
איצטרך כאן להשמיעו דאסורה במקום
מלוה דפשיטא דאין עשה דוחה לית
שיש בו כרת:
למישרי